

**A 2009. évi verseny főtámogatója:
NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ ZRT.**

A rendezvény támogatói:
BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
ELTE TTK MATEMATIKAI INTÉZET
OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM
BRINGÓHINTÓ KKT.
MACKENSEN KFT.

Zene és hang: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny körzeti fordulójának helyi szervezői:

Buda körzetben:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
HORVÁTHNÉ LÁPOSI ÉVA (Bárzi Géza Általános Iskola)
MERÉNYI IMRE (Baár-Madas Református Gimnázium)
FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)
ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)

Pest körzetben:

KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
SZÉKELYHIDI-CSÁFORDA MÓNICA (Móra Ferenc Általános Iskola)
MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
LATÁK ISTVÁN (Lónyay Református Gimnázium)

A Jókai-körzetben:

GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Vaszary János Ált. Isk., Tata)
KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)
LASKÓ ZOLTÁNNÉ (Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár)

A Petőfi-körzetben:

TERCSINÉ TÓTH ILONA (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
OSVÁTH EMESE (Szilády Áron Református Gimnázium, Kiskunhalas)

A Vörösmarty-körzetben:

VARGÁNÉ VÁRSZEGI CSILLA (Gönczy Pál Ált. Isk., Hajdúszoboszló)
KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Általános Iskola, Derecske)
TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. Sz. Ált. és Sportiskola Tagint., Gyula)

*„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefo-
laló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több
ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképessé-
günket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”*

*Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas
bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.*

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2009.
7. osztály
Körzeti forduló

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsor összeállítója:
PAPP ISTVÁN középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

A feladatsor lektorálója:
KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Melyik szó marad értelmes akkor is, ha beillesztünk valahova egy **n** betűt?
(A) *kapós* (B) *bot* (C) *lakás* (D) *maradi* (E) *kapa*
- Petőfi Sándor *Egy estém otthon* című versében miről esik szó a költő és édesapja között?
(A) *színészet* (B) *szabadságharc* (C) *alföld* (D) *kopplálás* (E) *költészet*
- Keressétek meg az alábbi szópárok tagjait összekötő szabályt! Jelöljétek meg azokat a szavakat, amelyekkel kiegészíthető a 4., hiányos szópár!
1. kavarog – mászóka 2. lakatos – iskola 3. takaró – pilóta 4. napocska –
(A) *katona* (B) *napsütés* (C) *lakoma* (D) *lucerna* (E) *kaláka*
- Jelöljétek meg az alábbi idézetre vonatkozó **igaz** állításokat!
„Pedig még legénytoll sem pehelyzik állán.”
(A) *A költemény címszereplője Mátyás király vitéze szeretne lenni.*
(B) *A legénytoll kifejezés jelentése: kalapdíszként szolgáló darutoll.*
(C) *Az idézetben öt magas hangrendű szó található.*
(D) *A szerző ezért a művéért elnyerte a Kisfaludy Társaság pályadíját.*
(E) *Az idézet jelentése: a főhős olyan fiatal, hogy még a szakálla sem serken.*
- Melyek **mértékegységek** az alábbiak közül?
(A) *hüvelyk* (B) *rőf* (C) *icce* (D) *degesz* (E) *lat*
- Jelöljétek be azokat a műveket, amelyeket **Lázár Ervin** írt!
(A) *A kisfiú meg az oroszlánok* (B) *Tündér Lala* (C) *Csongor és Tünde*
(D) *Bab Berci kalandjai* (E) *Szegény Dzsoni és Árnika*
- Keressétek meg a **VÍZMÉRTÉK** szóalakban elbújó legalább 2 betűs szavakat, majd jelöljétek be az **igaz** állításokat!
(A) *Legalább 9 szó bújt el benne.* (B) *6 főnév biztosan van köztük.*
(C) *Van benne olyan szó, amely főnév és ige is lehet.*
(D) *Van köztük két melléknév.*
(E) *A 3 betűs szavakból kevesebb van, mint az 5 betűsekből.*
- Jelöljétek meg azokat a hiányos szavakat, amelyeket valamelyik magánhangzó hosszú és rövid változatával egyaránt ki lehet egészíteni!
(A) *...röm* (B) *h...rok* (C) *h...dat* (D) *sz...nt* (E) *...rat*

- Mi a közös a dőlt betűs szavakban? Találjátok ki, hogy logikailag mely további szavak illenek közéjük!

GŐG, TALÁLAT, UCCU, LEHEL, ...

- (A) *kerék* (B) *kerek* (C) *kérek* (D) *körök* (E) *korok*
- Egy ismert közmondás befejezését adtuk meg. Próbáljátok felidézni a mondás egészét, majd jelöljétek be az **igaz** megállapításokat!
....., *nem szabad a kisökörnek.*
(A) *A mondás szerint egy gyerek nem tehet olyasmit, amit a felnőttek igen.*
(B) *A közmondás hiányzó első fele egy római isten nevét tartalmazza.*
(C) *A teljes mondás bővített egyszerű mondat.*
(D) *A „kisökörnek” mondatrész részeshatározó.*
(E) *Az idézett 2. részben van névmás.*
 - Keressetek olyan rokon értelmű párt az alábbi szavakhoz, amelyek **f** betűvel kezdődnek és **l** betűre végződnek! Melyekhez találtatok ilyen szinonimát?
(A) *visszabeszél* (B) *retteg* (C) *válaszol* (D) *veszít a színéből* (E) *ört áll*
 - Összekevertük egy versszak sorait. Rakjátok sorrendbe a számmal jelölt verssorokat, majd a meghatározások közül jelöljétek be az **igaz** állításokat!
(A) *A versrészlet tartalma a nyarat idézi.* 1) csak egy öreg, mindig álmos
(B) *Az 1. és 3. sorban van madárnév.* 2) lombja-vesztett diófához.
(C) *A versszak páros rímeket tartalmaz.* 3) Se egy rigó, se egy veréb,
(D) *A 3. és a 4. sorban is van egy-egy ige.* 4) varjú maradt húséges a
(E) *A versrészlet egy öreg, álmos diófáról szól.*
 - Mi a közös a négy dőlt betűs szóban? Találjátok ki, hogy logikailag mely további szavak illenek közéjük!
fog, nő, sír, zár,
(A) *lép* (B) *ver* (C) *szűr* (D) *áll* (E) *húz*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

14. Játék a betűkkel

- a) A megadott betűkből rakjatek ki minél több szót (akár ragozott formában is)! Természetesen egy-egy szóhoz nem kell az összes betűt felhasználnotok, de arra figyeljétek, hogy egy adott szóban egy betű csak egyszer szerepelhet!

T K R Z A E É Ő

- b) Majd kizárólag az így kapott szavak felhasználásával írjatek egy minél hosszabb értelmes mondatot!